ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ക്വചിദ് വനാശായ മനോ ദധദ് വ്രജാത്
പ്രാതഃ സമുത്ഥായ വയസ്യവത്സപാൻ।
പ്രബോധയംശ്ശൃംഗരവേണ ചാരുണാ
വിനിർഗതോ വത്സപുരഃസരോ ഹരിഃ ॥ **1** ॥

തേനൈവ സാകം പൃഥുകാഃ സഹസ്രശഃ
സ്നിഗ്ധാഃ സുശിഗ്വിത്രവിഷാണവേണവഃ।
സ്വാൻ സ്വാൻ സഹസ്രോപരിസംഖ്യയാൻവിതാൻ
വത്സാൻ പുരസ്കൃത്യ വിനിർയയുർമുദാ ॥ **2** ॥

കൃഷ്ണവത്സൈരസംഖ്യാതൈർയൂഥീകൃത്യ സ്ഖവത്സകാൻ।
ചാരയന്തോഽർഭലീലാഭിർവിജഹ്രുസ്തത്ര തത്ര ഹ ॥ **3** ॥

ഫലപ്രവാലസ്തബകസുമനഃപിച്ഛധാതുഭിഃ।
കാചഗുഞ്ജാമണിസ്വർണഭൂഷിതാ അപ്യഭൂഷയൻ ॥ **4** ॥

മുഷ്ണന്തോഽൻയോൻയശിക്യാദീൻ
ജ്ഞാതാനാരാച്ച ചിക്ഷിപുഃ।
തത്രത്യാശ്ച പുനർദൂരാ -
ദ്ധസന്തശ്ച പുനർദദുഃ ॥ **5** ॥

യദി ദൂരം ഗതഃ കൃഷ്ണോ വനശോഭേക്ഷണായ തം।
അഹം പൂർവമഹം പൂർവമിതി സംസ്പൃശ്യ രേമിരേ ॥ **6** ॥

കേചിദ് വേണൂൻ വാദയന്തോ ധ്മാന്തഃ ശൃംഗാണി കേചന।
കേചിദ് ഭൃംഗൈഃ പ്രഗായന്തഃ കൂജന്തഃ കോകിലൈഃ പരേ ॥ **7** ॥

വിച്ഛായാഭിഃ പ്രധാവന്തോ ഗച്ഛന്തഃ സാധുഹംസകൈഃ।
ബകൈരുപവിശന്തശ്ച നൃത്യന്തശ്ച കലാപിഭിഃ ॥ **8** ॥

വികർഷന്തഃ കീശബാലാനാരോഹന്തശ്ച തൈർദ്രുമാൻ।
വികുർവന്തശ്ച തൈഃ സാകം പ്ലവന്തശ്ച പലാശിഷു ॥ **9** ॥

സാകം ഭേകൈർവിലംഘന്തഃ സരിത്പ്രസ്രവസമ്പ്ലുതാഃ।
വിഹസന്തഃ പ്രതിച്ഛായാഃ ശപന്തശ്ച പ്രതിസ്വനാൻ ॥ **10** ॥

ഇത്ഥം സതാം ബ്രഹ്മസുഖാനുഭൂത്യാ
    ദാസ്യം ഗതാനാം പരദൈവതേന।
മായാശ്രിതാനാം നരദാരകേണ
    സാകം വിജഹ്രുഃ കൃതപുണ്യപുഞ്ജാഃ ॥ **11** ॥

യത്പാദപാംസുർബഹുജൻമകൃച്ഛ്രതോ
    ധൃതാത്മഭിർയോഗിഭിരപ്യലഭ്യഃ।
സ ഏവ യദ്ദൃഗ്വിഷയഃ സ്വയം സ്ഥിതഃ
    കിം വർണ്യതേ ദിഷ്ടമതോ വ്രജൗകസാം ॥ **12** ॥

അഥാഘനാമാഭ്യപതൻമഹാസുര -
    സ്തേഷാം സുഖക്രീഡനവീക്ഷണാക്ഷമഃ।
നിത്യം യദന്തർനിജജീവിതേപ്സുഭിഃ
    പീതാമൃതൈരപ്യമരൈഃ പ്രതീക്ഷ്യതേ ॥ **13** ॥

ദൃഷ്ട്വാർഭകാൻ കൃഷ്ണമുഖാനഘാസുരഃ
കംസാനുശിഷ്ടഃ സ ബകീബകാനുജഃ।
അയം തു മേ സോദരനാശകൃത്തയോ -
ർദ്വയോർമമൈനം സബലം ഹനിഷ്യേ ॥ **14** ॥

ഏതേ യദാ മത്സുഹൃദോസ്തിലാപഃ
കൃതാസ്തദാ നഷ്ടസമാ വ്രജൗകസഃ।
പ്രാണേ ഗതേ വർഷ്മസു കാ നു ചിന്താ
പ്രജാസവഃ പ്രാണഭൃതോ ഹി യേ തേ ॥ **15** ॥

ഇതി വ്യവസ്യാജഗരം ബൃഹദ് വപുഃ
സ യോജനായാമമഹാദ്രിപീവരം।
ധൃത്വാദ്ഭുതം വ്യാത്തഗുഹാനനം തദാ
പഥി വ്യശേത ഗ്രസനാശയാ ഖലഃ ॥ **16** ॥

ധരാധരോഷ്ഠോ ജലദോത്തരോഷ്ഠോ
ദർയാനനാന്തോ ഗിരിശൃംഗദംഷ്ട്രഃ।
ധ്വാന്താന്തരാസ്യോ വിതതാധ്വജിഹ്വഃ
പരുഷാനിലശ്വാസദവേക്ഷണോഷ്ണഃ ॥ **17** ॥

ദൃഷ്ട്വാ തം താദൃശം സർവേ മത്വാ വൃന്ദാവനശ്രിയം।
വ്യാത്താജഗരതുണ്ഡേന ഹ്യുത്പ്രേക്ഷന്തേ സ്മ ലീലയാ ॥ **18** ॥

അഹോ മിത്രാണി ഗദത സത്ത്വകൂടം പുരഃ സ്ഥിതം।
അസ്മത്സംഗ്രസനവ്യാത്തവ്യാലതുണ്ഡായതേ ന വാ ॥ **19** ॥

സത്യമർകകരാരക്തമുത്തരാഹനുവദ് ഘനം।
അധരാഹനുവദ് രോധസ്തത്പ്രതിച്ഛായയാരുണം ॥ **20** ॥

പ്രതിസ്പർധേതേ സൃക്കിഭ്യാം സവ്യാസവ്യേ നഗോദരേ।
തുംഗശൃംഗാലയോഽപ്യേതാസ്തദ്ദംഷ്ട്രാഭിശ്ച പശ്യത ॥ **21** ॥

ആസ്തൃതായാമമാർഗോഽയം രസനാം പ്രതിഗർജതി।
ഏഷാമന്തർഗതം ധ്വാന്തമേതദപ്യന്തരാനനം ॥ **22** ॥

ദാവോഷ്ണഖരവാതോഽയം ശ്വാസവദ് ഭാതി പശ്യത।
തദ്ഗന്ധസത്ത്വദുർഗന്ധോഽപ്യന്തരാമിഷഗന്ധവത് ॥ **23** ॥

അസ്മാൻ കിമത്ര ഗ്രസിതാ നിവിഷ്ടാ -
നയം തഥാ ചേദ് ബകവദ് വിനങ്ക്ഷ്യതി।
ക്ഷണാദനേനേതി ബകാർയുശൻമുഖം
വീക്ഷ്യാദ്ധസന്തഃ കരതാഡനൈർയയുഃ ॥ **24** ॥

ഇത്ഥം മിഥോഽതഥ്യമതജ്ഞഭാഷിതം
ശ്രുത്വാ വിചിന്ത്യേത്യമൃഷാ മൃഷായതേ।
രക്ഷോ വിദിത്വാഖിലഭൂതഹൃത്സ്ഥിതഃ
സ്വാനാം നിരോദ്ധും ഭഗവാൻ മനോ ദധേ ॥ **25** ॥

താവത് പ്രവിഷ്ടാസ്ത്വസുരോദരാന്തരം
പരം ന ഗീർണാഃ ശിശവഃ സവത്സാഃ।
പ്രതീക്ഷമാണേന ബകാരിവേശനം
ഹതസ്വകാന്തസ്മരണേന രക്ഷസാ ॥ **26** ॥

താൻ വീക്ഷ്യ കൃഷ്ണഃ സകലാഭയപ്രദോ
ഹ്യനൻയനാഥാൻ സ്വകരാദവച്യുതാൻ।
ദീനാംശ്ച മൃത്യോർജഠരാഗ്നിഘാസാൻ
ഘൃണാർദിതോ ദിഷ്ടകൃതേന വിസ്മിതഃ ॥ **27** ॥

കൃത്യം കിമത്രാസ്യ ഖലസ്യ ജീവനം
ന വാ അമീഷാം ച സതാം വിഹിംസനം।

ദ്വയം കഥം സ്യാദിതി സംവിചിന്ത്യ ത -
ജ്ജ്ഞാത്വാവിശത്തുണ്ഡമശേഷദൃഗ്ഘരിഃ ॥ **28** ॥

തദാ ഘനച്ഛദാ ദേവാ ഭയാദ്ധാഹേതി ചുക്രുശുഃ।
ജഹൃഷുർയേ ച കംസാദ്യാഃ കൗണപാസ്ത്വഘബാന്ധവാഃ ॥ **29** ॥

തച്ഛ്രുത്വാ ഭഗവാൻ കൃഷ്ണസ്ത്വവ്യയഃ സാർഭവത്സകം।
ചൂർണീചികീർഷോരാത്മാനം തരസാ വവൃധേ ഗലേ ॥ **30** ॥

തതോഽതികായസ്യ നിരുദ്ധമാർഗിണോ
ഹ്യുദ്ഗീർണദൃഷ്ടേർഭ്രമതസ്ത്വിതസ്തതഃ।
പൂർണോഽന്തരംഗേ പവനോ നിരുദ്ധോ
മൂർധൻ വിനിഷ്പാട്യ വിനിർഗതോ ബഹിഃ ॥ **31** ॥

തേനൈവ സർവേഷു ബഹിർഗതേഷു
പ്രാണേഷു വത്സാൻ സുഹൃദഃ പരേതാൻ।
ദൃഷ്ട്യാ സ്വയോത്ഥാപ്യ തദൻവിതഃ പുന -
ർവക്ത്രാൻമുകുന്ദോ ഭഗവാൻ വിനിർയയൗ ॥ **32** ॥

പീനാഹിഭോഗോത്ഥിതമദ്ഭുതം മഹ -
ജ്ജ്യോതിഃ സ്വധാമ്നാ ജ്വലയദ് ദിശോ ദശ।
പ്രതീക്ഷ്യ ഖേഽവസ്ഥിതമീശനിർഗമം
വിവേശ തസ്മിൻ മിഷതാം ദിവൗകസാം ॥ **33** ॥

തതോഽതിഹൃഷ്ടാഃ സ്വകൃതോഽകൃതാർഹണം
പുഷ്പൈഃ സുരാ അപ്സരസശ്ച നർതനൈഃ।
ഗീതൈഃ സുഗാ വാദ്യധരാശ്ച വാദ്യകൈഃ
സ്തവൈശ്ച വിപ്രാ ജയനിഃസ്വനൈർഗണാഃ ॥ **34** ॥

തദദ്ഭുതസ്തോത്രസുവാദ്യഗീതികാ -
ജയാദിനൈകോത്സവമംഗലസ്വനാൻ।
ശ്രുത്വാ സ്വധാമ്നോഽന്ത്യജ ആഗതോഽചിരാദ്
ദൃഷ്ട്വാ മഹീശസ്യ ജഗാമ വിസ്മയം ॥ **35** ॥

രാജന്നാജഗരം ചർമ ശുഷ്കം വൃന്ദാവനേഽദ്ഭുതം।
വ്രജൗകസാം ബഹുതിഥം ബഭൂവാക്രീഡഗഹ്വരം ॥ **36** ॥

ഏതത് കൗമാരജം കർമ ഹരേരാത്മാഹിമോക്ഷണം।
മൃത്യോഃ പൗഗണ്ഡകേ ബാലാ ദൃഷ്ട്വോചുർവിസ്മിതാ വ്രജേ ॥ **37** ॥

നൈതദ് വിചിത്രം മനുജാർഭമായിനഃ
പരാവരാണാം പരമസ്യ വേധസഃ।
അഘോഽപി യത്സ്പർശനധൗതപാതകഃ
പ്രാപാത്മസാമ്യം ത്വസതാം സുദുർലഭം ॥ **38** ॥

സകൃദ് യദംഗപ്രതിമാന്തരാഹിതാ
മനോമയീ ഭാഗവതീം ദദൗ ഗതിം।
സ ഏവ നിത്യാത്മസുഖാനുഭൂത്യഭി -
വ്യുദസ്തമായോഽന്തർഗതോ ഹി കിം പുനഃ ॥ **39** ॥

സൂത ഉവാച
ഇത്ഥം ദ്വിജാ യാദവദേവദത്തഃ
ശ്രുത്വാ സ്വരാതുശ്ചരിതം വിചിത്രം।
പപ്രച്ഛ ഭൂയോഽപി തദേവ പുണ്യം
വൈയാസകിം യന്നിഗൃഹീതചേതാഃ ॥ **40** ॥

രാജോവാച
ബ്രഹ്മൻ കാലാന്തരകൃതം തത്കാലീനം കഥം ഭവേത്।
യത് കൗമാരേ ഹരികൃതം ജഗുഃ പൗഗണ്ഡകേർഭകാഃ ॥ **41** ॥

തദ് ബ്രൂഹി മേ മഹായോഗിൻ പരം കൗതൂഹലം ഗുരോ।
നൂനമേതദ്ധരേരേവ മായാ ഭവതി നാൻയഥാ ॥ **42** ॥

വയം ധൻയതമാ ലോകേ
ഗുരോഽപി ക്ഷത്രബന്ധവഃ।
യത് പിബാമോ മുഹുസ്ത്വത്തഃ
പുൺയം കൃഷ്ണകഥാമൃതം ॥ **43** ॥

സൂത ഉവാച
ഇത്ഥം സ്മ പൃഷ്ടഃ സ തു ബാദരായണി -
സ്തത്സ്മാരിതാനന്തഹൃതാഖിലേന്ദ്രിയഃ।
കൃച്ഛ്രാത് പുനർലബ്ധബഹിർദൃശിഃ ശനൈഃ
പ്രത്യാഹ തം ഭാഗവതോത്തമോത്തമ ॥ **44** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ പൂർവാർധേ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ ॥